

DOBROGEA JUNA

Voi de astăzi, afferent de un filiu unde nu voie să arbitrari, ei nu mai legă, decât într-o invitație de Națională. Autocriște și cîndrumătoare. (Din Proclamația Domnitorului, de la 14 Decembrie 1878).

ABONAMENTE:
Pe an . . . . . 12 Lei - Pe 6 luni . . . . . 6 Lei
Prestru preoții și învățători gratuit
— Anunțuri și reclame după invocare —

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL DOBROGEAN

FONDATOR-PROPIETAR:
CONSTANTIN N. SARRY

REDACTIA, BUCUREȘTI, str. Pătrașcu-Vodă, 8
ADMINISTRAȚIA, CONSTANȚA, str. Dorobanțiilor No. 28
Manuscrisul nu se înposește

Rolul cultural al băncilor populare dobrogene

Fără îndoială, mișcarea cooperativă, a lăsat în Dobrogea un avânt neașteptat. Pornind dela niște începuturi, cu totuși neînsemnate, care nu inspirau, nici o incredere poporânilor, grație perseverenței și energiei veșnic reiașoite a conducătorilor, băncile populare au ajuns astăzi la o dezvoltare în cît ele rezumă într-ânsale viețea economică a întregiei noastre provincii. În 1911 de pildă, anul pe care avem ultimul „anuar” alcătuit de Casa Centrală, trăiau operaționarii băncilor populare dobrogene — Tulcea și Constanța — se ridică la însemnată sumă de circa 5 milioane 100 mil lei, producând societăților un venit net de aproape 10100 lei. Cât bine și cătă ușurare au adus aceste instituții, pot spune acei pentru cari au fost înființate ele, și suficient de pildă să spunem că astăzi, abia 7—8 ani de când s-a inceput mișcarea de intemeiere a băncilor populare dobrogene, secta cămătarilor a dispărut aproape cu desăvârșire de prin sate și chiar acela ce se mai mențin prin căte un oras, nu pot opera de cît cel mult tot în aceleși condiții în care oparează și băncile populare. Ceea ce însă este mai îmbucurător este că mișcarea aceasta de cooperare — despre influența morală exercitată asupra locuitorilor dobrogene, indiferent de naționalitate și religiune nu voin amintim nimic — e în continuu progres. În cît se poate spune de pe acum că, într-un timp relativ foarte scurt, niciun, nici o operaționare economico-comercială nu se va putea face în afară de băncile populare și de cooperativa sătească în genere. Ea lăidează și împinge din ce în ce sferă de acțiune a ei, cuprinzând totul și nelăsând să-i scape nimic.

Dar — este un „dar”! —, dacă în această direcție, a creditului în special, băncile populare au ajuns atât de neprețuite folosite economiei dobrogene, este totuși o direcție în care ele nu s-au prea manifestat, sau, s-au manifestat cu multă... și cădă ca să zice așa. *E direcția culturală*.

Create de învățători și preoți era de așteptat ca prestru *cultura națională* băncile populare dobrogene să jertfieșe căt mai însemnată sume. Cu toate acestea și cu totușă prezența acestor doi factori culturali ai satelor în fruntea instituțiunilor de cari vorbim, ele n-au dat ceea ce trebuiau să dea, ceea ce erău *datoare* să dea *culturii naționale*.

Băncile populare dobrogene, cu toată uriașă dezvoltare ce au lăsat, în ceeace privește operațiunile de credit și economie, au rămas foarte sgârcite față de școală, de biserică, de cartea românească, cărora abia de s-au indurat să le arunce încă și colo căte o sumă oarecare.

Într-adevăr, în 1909, *fondul cultural al tuturor băncilor populare dobrogene* nu reprezentă de căt 2,57% asupra venitului net al lor, adică 3752,93 lei la 141.843 lei dividend, și 3,12% din fondul cultural din toată țara. În 1910, el se ridică la 3,59% asupra venitului net — 6516,42 lei la 174.962 lei dividend —, reprezentând 4,61% din fondul cultural general; în 1911, stinge cifra de 4,30% din venitul net — 10.085,88 lei la 224.525 lei dividend —, 5,60% din fondul cultural general¹⁾.

Vezi zice: ce deosebire e între una și alta din aceste două concepții, când a măndosuț fîntese către același scop: progresul societății?

Ci nu e așa. Tînta, scopul suprem, poate fi identic și totuși mijloacele de acțiune să difere. În aceste mijloace se deosebesc și ele după cum e privit în mod de transformator social al învățătorului: intensiv sau extensiv.

Imi pare că regretelei Haret, și cu el toți cei ce l-au înconjurat și urmat, prea esteșteți acest rol, largindu-i cadrele de acțiune și împinând sărcini ce intră cu mult slabele poteri ale învățătorului: școală, bancă populară, școală de adulți, teatru și serbarele școlare, grădiniță, plăgătie națională, etc. etc., toate trebuie să le facă învățătorul, iar ca să le poată face, două condiții se cer: ca învățătorul să rămână fizic de acel mediu, pe care să nu-l poată părăsi cu nici un chip — și pentru asta, nu trebuie decât un articol de lege — și ca ei să capete

ce port mișcării, renunță la mai evidență...

Nu m-am mulțumit însă, cu aceste constatări și, ducând mai departe firul cercetărilor mele, ca constat?

Că prea puține bănci populare înțeleg să facă ca să se înfrapeteze și cultura din veniturile lor.

În județul Constanța, bunăoară, numai 30, din 102 bănci populare au avut fonduri culturale, restul de 72, deci 67%, dintre ele n'au prevăzut *nici un ban pentru scopuri culturale*; iar în județul Tulcea situația e și mai tăta. Numai 7 din 63 bănci populare deci 12% din totalul băncilor au făcut să beneficieze cultura din veniturile lor. Imensa majoritate de 88% au crezut nefolositore, această jertfă.

Si ne'ntrebă: unde au fost condacătorii acestor bănci? Lipsiți-le-a lor curajul propunerii, influența morala asupra membrilor, sau conștiința folosului acestui fond? Si mai departe: unde au fost reprezentanții Casei Centrale?

E timpul, cred, ca această stare de lucruri să inceteze; e timpul ca fiecare conducător de băncă să se încredească că aceasta nu e numai o instituție de ordin pur economic, ci și una *culturală*. Mai ales aici, în Dobrogea, unde pentru răspândirea *culturei naționale* nu-a prisoșinico, ori căte sacrificii s'ar face și de către oricine, și unde situația materială a locuitorilor este, în general, huncă — incomparabil mai bună ca aceea a fratelui său de pește Du-

năre, — mai ales aici, deci băncile populare trebuie să se arate de o regeasă dărmie față de cultura românească. Înținăte și conduse de reprezentanții unor instituții culturale românești, hrănite cu imprumuturi grase ale Casei Centrale, ele trebuie să-și arate recunoașterea nu numai prin salarii, ci mai ales prin ajutorarea acestor instituții. Elevii săraci și școlilor așteaptă ajutorul băncilor, aduți își cer și ei *Casa de cete*, care să înlocuiască crășma și cafeaua; școală și biserică, completarea lipsurilor lor. Banul, pe care o băncă îl destina unor scopuri stat de nobile, se restrâng prin lucările ce ele produc tot asupra societății întregi. Nu învățătorul, nu preotul, ci obșteasă înțreagă se bucură de folosurile ce decurg dintr-o astfel de înțrebuijire.

Si tocmai pentru că băncile populare dobrogene au un scop cultural național atât de important, datori sunt toți cocondacătorii lor cari au vedere clără și pot ceta în tainele vizitorului, să înțrebuijeze totușă influența de care se bucură pe lângă societăți, pentru că determină să fie mai dărmie cu veniturile băncii lor față de cultura românească. Fiecare ar putea să imiteze într-acest scop nobilul gest al d-lui G. Neicu, învățătorul din Carvan, care, numai în anul 1911, a dat fondului cultural frumoasa sumă de lei 614,35, iar în 1913, 200 lei Internatului învățătorilor din Constanța.

Fie ca faptă d-sale să fie un indemniz pentru toți condacătorii acestor instituții.

P. Stefanescu

CRONICA ȘCOLARĂ

PREGĂTIREA INVĂȚĂTORULUI

La prima vedere s'ar părea ciudat că mai revin asupra acestui subiect al *pregătirii învățătorului român*. De aci, agri cultura, horticultura, pomicultura, apiculture etc. etc., cu teorii și practice indelungate, având o prioritate indiscretabilă asupra studiilor pedagogice cari sunt tratate după aceleași calașoade de acum 20—30 ani. De aci, apoi, pictuirea învățătorului pe loc, interzicerea oricărui tendință de înaintare, de pătrundere, la Universitatea de pildă sau chiar și la alte școli speciale, învățătorul trebuie conform cu pregătirea lui să rămână în sat ca *plugar model*, și nimic mai mult.

În potiva acestei concepții despre rolul și deci și despre pregătirea învățătorului se ridică o bună parte dintre învățători chiar. Nu spune nimănii că învățătorul nu trebuie însoțit să fie un bun plugar, căci el înță de toate trebuie să dovedească și să nu *coșteagă prin fapte*, alături de noastre neințrețătoare, dar de aci nu trebuie trasă concluzia că toată viața lui să nu fie de căt plugarie, — și și „model”! — și altceva nimic. Înță și cea mai grea datorie a învățătorului este în școală și numai apoi în afară de ea. *Iar școala cere personaliză, individualiză, creștere, care nu cu agricultura și toate accesorile ei se pot forma și cari au nevoie de libertate de acțiune și de o anume preparație înță din școala normală*.

Concepția aceasta însă, implică schimbarea de direcție în pregătirea învățătorului, dându-se preferență studiilor pedagogice și dând posibilitatea învățătorului de a adânci toate problemele în legătură cu nobila sa sarcină de educator. Învățătorul care vede că are accesul la școliile cari i-ar putea satisface dorința de a se dezăvârși în tainele șinjelii căreia urmează să închine toate puterile sale, este interzis prin legi chiar, se dezintezează completările de probleme de acest soi, care nu se prezintă în fața lui nici măcar cu titlu de curiozitate. *Să nu pedagogia și studiile pedagogice, n'au nici o căutare în țara noastră, care, potrivit concepției și intărișătoare la noi, nu crește niciodată să dea păduri nici o horă mică pentru studii pedagogice în creștere*.

Consecința acestei stări de lucru este că învățătorimea a îmbătrânat în felul de activitate ar activitatea școlară, singura importantă, tanțegă: — este că publicațiile

DOINĂ, DOINĂ!

Cine-a întrigii străini

Mâncă-șe înimă sănătă!

M. Eminescu

Doină doină, închinătă plăsuirile de mai bine,
Vestitoare de durere, cîntătoare de suspine,
Cîte doruri poartă a tăgușu-ji dulce gîs,
Cîte lăpuș și răboșe! Căci având fără papas
Ai dat inimile calde — tot mai mult nădejde sfântă
Ca veni a vreme 'n care dorul aprig ce ne sănătă
Intrupă-va într-o fară — una singură și mare —
Tot ce e român pe iumos astă mandră de sub soare!
Si, poste de găsă-ji fără — măngădere andrădu —
Si de lungă nedreptate, firea cea posomoră
Doadă 'n două laturi a aprins în lumea focal —
Ca prin foc treceau-ji spada să-și găsești și tu noșecul.

Iard focal se întinse ușig și 'ngrețitor...

Si răpus de stâni jale, sangvinul tau popor
Se aprinde de nădejde ca ea sănătă zugrăzul
Făurind vînt de-o clipă-ă Marele Mihai-Viteazul
Si e himbând pînă-veacă, nes himbătă neaștră soartă...
Iard florătă ardelenă, prăduță, cînde moartă!
Si moartă chiar în zile cînd să-și sănește descurăces
Si pînă ză din nou: Drepătata nu-i cu mină nădejde —
Iard, la armă dând nădejde toată înimă română,
Iard obobi arătul falnă măna care-i e stăpân!

Oh! ce negru-i nezorocal și albașul ce ne păstește!
Ce eră sensul în jara, astăzi nu se mai canăpește...
E una focal și sănătă dorul sfînt și drag și ne-nănat
Iar Ardealul, Tări-Munte poste nătă mai și dat...
Oh! cînd cinc-ze și să spund ce mă e să pătrâmnește?

Mar cu mîle vi-ejă.. Noi, neputințioși, primim
Cum se sting fără nădejde, cum cu ei nărcuim nu-i
Si mai multi ca niciodată sună copii ai nămănușii!
Mor plângând, scrăpând cu dinși legiuiri ce-i strigăze,
Iar de moarte lor vîstează — ca de-o pradă se fălește
Neamul.. Ungurul — barbarii și dumani noște de veci,
Inaintea căror astăzi, noi răndăm sună și recă —
Ba cînd diplomăjă, forme goale și minciuni,
Povestim lumișii minciuna, că noi suntem azi Români!
Si său pas să nu coargă toți moșii, toți negoții,
Tot ce s'a 'nădrăft cu Neamul și cu Hanii și cu hoții;
Tot ce e perfid și negru, cînd și lag, măgar, păgan...
— Dar nu astăzi plămădeala suflarei de Român!—
Gîme jara de obă și de jug și sărdacie —
Jara care Ștefan, Mircea, o-a crizat a lor moșie...
Iard gîa e sedădată sănge din al ei popor...
Si noi suntem Români la jard dacă nu în fruntea lor!

... Doină dulce! Doină rămadă tu mai esti nădejde numai...
Si și adună la lo: copiii clipe sfîntă doar acuma...
Sările triste rănguri! Te preșă în mară de foc!
Sările oasă cu mădăvănește și muntează în ua ie...
Tu ne-ai spus de virtutea și virtuțile strămoșilor!
Pă un falzer de dreptate din opirea românească
Si-o aruncă peste creșta mandră a Măntulelor Carpați,
Ci și ne 'n rug în hășură și liberăm pe j. ajil...
Iard voi, opresc de fămdă, dela Mare jău la munte,
Din făci vîță și mandră pînă 'n părăile vărănește,
Nedăjăzi în sprijinul său de moșii din Abuce!...
Si d-ji moșii cu Campanii și cu Moșii din Abuce!...
Voi ușăi opresc moșii, voi să-i întregești hășură
Dior să ștergezi de pe lume pentru vîță de veci Maghiari!

Lăuați pildă dela neamul în a căruia urmă-i jale...
Pastișă! — căz impăratii numai singur în cele...
Si loviți! străbăti! — și curg sănge cum poarte Neam...
Astă-i pilda ce e de astăzi Cristianul Neamțion!
Glașul premi-i legă nouă, care sfârmă și prefac...
Dumnezeu e mort și cintă, Neamul vero nemănește pe...
Iar sădăjii lui omord, pas ier, prădănd, dând foc...
— O! Vîțări ai R-măsile! Cum mai pătești să pe loc?
Dude... vorbi de dreptate, faceți-e precum și-i voi...
Săjini apărători ai jării păi neamului eroi!
Dinu și drept, cu Ardealul, cine-a fost în lumea astă?
Este astăzi în 'n care Neamul Grigior Maghiari
Trebuc să simtă Cessul Români celor Mari!
Iar această le-zi vom spune și tu spada și eu fănsă...
— Iard dulce! Pentru tine, vom muri până la unul!

— Iar tu, dulce doină tristă... care singură pe lume
Mai alini-păsările mure și amarul bîței mame...
Doină Patria-Româna nu rămadă totă rămadă
Si tot Ungurul Frații și Moșia Ardealand...
Să mi te prefaci te trănet ucigaș... — și să trănește

Tot ce i hoț și lag în sănul Tărișoarei Românești!

Cruțiu-Dolostăliște

In amintirea lui Alexandru Logărdi

Ziarul „Dobrogea Jună” în penultimul număr a anunțat moartea lui Alexandru Logărdi, unul din cei mai sămpătiți bătrâni ce ne rămăseseră din generația care ne-a precedat.

Se spie modul subit cum a început a-cest om de bine, bogat în avanțuri suflente, cum n'am văzut un alt doilea.

Nă, așteptă cari l-am cunoscut, nu-l putem să uităm.

Un mic episod din viață sa îl va eterniza memoria.

Sunt acum 10 ani, dacă nu mă înșel. Se făceau preparative de către studenții români pentru primirea studenților cîteva zile mai târziu și de la ora noastră ce vizită, Acropola-Atena și altă orașe ale Greciei, în frunte cu regrețul magistrului Grigorie Tocilescu.

Studenții dela Iasi, dorind ca această primire să fie la înălțime, dorind să stră

ca la cel urmărat mai timpuriu bobul a început să se întâri, iar variațiiile pre-
coce ajunsese la completă maturitate și se păstană culege la finele lunii. Sunt
puține regiuni sau localități unde fie din
cauza inundațiilor, a manei, a prea
multor plui, etc. porumbul a suferit, nu
s-a dezvoltat, și a legat în condițiile
reale, așa că el se prezintă slab.

Față de timpul favorabil din August
și de acela uscat și cald ce se menține
până acum din Septembrie, se speră că
în anul acesta vom avea o recoltă foarte
multumitoare de porumb și de bună ca-
stite.

S-a strâns și trezat preutindeni fa-
soles, masără și toate păstăsoase dând
o producție în general mică. Tutunul
s-a recoltat și va da o producție abun-
dantă în toată țara. Specialele de za-
hăr și cele de nutreț se mențin în condi-
țiuni satisfăcătoare de dezvoltare.

Fânețele naturale s-au terminat de co-
dit, cărat și clădit în întreaga țară chiar
și în părțile muntoase, dând preutindeni
cantități mari de nutreț și de buă ca
stite, timpul în această lună fiind favorabil.

Asemenei s-au strâns în bune condi-
țiuni nutrețele artificiale ca: meiol,
sorgul, părlangul, porumbul, măzăriche,
etc. Lucernierile și trifoiștile s-au cosit
la treia oară dând și de astă dată o pro-
ducție bună. Asemenei s-a cosit mult
nutreț din mohoarele și costruirile ce
au crescut mari pe miriști și pe alocuri.
Inșurările au avut iarbă la începutul lu-
ni, în urmă din cauza lipsei de ploii au
început să se uscă; vîtele, făină nu au
suferit găsind hrana abundentă pe miriști.

La viile cari se mențin în bună stare
s-au coperit variații timpurii de struguri,
iar cele mai târziu sunt în pără; față
de timpul uscat și relativ cald se speră
că producția este de mijloc. Tutunul
va fi de bună calitate, iar coardele se
vor lemnifica compact. Viile cari au
fost atestate de mană și rămasă cu to-
tul fără frunze și fără struguri.

In tot cursul lunii s-au făcut pre-
utindeni și cu mare activitate ogoare și
arăuri pentru semănăturile de toamnă;
în primele două decenii ele au mers
foarte bine pământul având încă ume-
zelă. Secete și căldurile din urmă a
întărit repede pământul la suprafață și
arăurile se lăzeau greu, așa că în multe
părți s-au suspendat.

Semănături de rapiju sau de grâu de
toamnă s-au făcut prea puține, astep-
tându-se ploile a căror lipsă se simțea
preutindeni la finele lunii.

Din cauza secretei și a căldurilor din
urmă trăsulele arborilor și pomilor au
început să se îngălbenă și chiar să cădea
în parte. Toste fructele s-au coperit și cu
oafă de nuci, gutui, pierici și unele
variații tărâii ecuadori și peri. Prunele
s-au strâns și în unele părți și la început a
se fabrica juică din variații mai tim-
purii. S-au văzut în cursul acestei lunii
unii pomi (vizini și meri), în florile pen-
tru a două oară.

+ SMARANDA ANDRIESCU

S-a stins die viață, după suferință de
aproape 20 de ani de zile, d-na Smaranda
Andriescu, soția directorului școalii pri-
mare de băieți din Cernavoda.

In întreaga-i carieră de invățătoare,
n-a părăsit pământul dobrogean, pe care
l-a iubit totdeauna și pentru progresul
populației căreia și-a consumat puterile
până la istovire. Din 1880 până în acest
an a funcționat ca invățătoare pe rând
la Beilice, în Cochirleni, iar acum în anii
din urmă, ca pensionară în Cernavoda.

Greutățile traiului în primele timpuri
ale anexării, când cei veniți aici aveau
de luptat cu atâtii piedeci, lipsa ajutorului
medical într'ansume cauzuri, greutățile
de familie pe deosebit, iar pe de altă
condiție neînțeleasă ale localității
în care și-a dus viața în cel mai cum-
eroz an de apostolat, i-au aduncașt sâ-
nătatea, grăbindu-i sfărșitul. Pentru lu-
berea ce a arătat acestei provincii și
pentru credința mare ce avea în înținderea
culturii noastre naționale, a căreia una
din luptătoare a fost, datori suntem a-i
porta recunoștință veșnică.

Die-i jârnușa ușoara!

P. S.

În trenură trupul, mâinile și dărdăile pîn-
de. I se pare că se înmulțesc mereu
gogoșile; se încreună în tava, și vine să
răstoarne jos, să calce totul în picioare,
să zdrobească tava sub tocurile cizme-
lor—dar două sulji nu-l dă rugăz, lău-
sorul pe loc, și înțeapă, și ard ca un
carburu; sunt ochii grecului,—care nu
lăbește o clipă.

Olteneanul tășă nu se lasă. A ajuns la
o douăsprezecea gogoșe, apoi treisprezece...
pașisprezece... cincisprezece... mai sunt trei... două... una... Două dăre
de nădășă, pornește dela tâmpie, se im-
preună sub barba.

Duse la gură și gogoșa a opispre-
zece. Fața grecului se înălță ca varul.
Din grămadă înbucină glasuri:

— Să-ji fie de bine chir lăne!

— La că desfășuci maria!

— I-a mers în pîn azi...

— Așa poruncesci și o oca de ro-

— Apă său, barem să-pie se pomana
pe pîn...

Grecul n'aude, nu vede. Se învățătoare
stă în jurul lui; înspăimântul îi zvârcnește,

STATUTUL

Societății pe acțiuni „Nadejda” Bazzargic

CAPITOLUL I

Constituirea, numirea, termen și scopul

Art. 1. — Societatea pe acțiuni per-
tru moștenit „Nadejda”, constituită la 10
Iunie 1912, continuă să existe și de a-
cum înainte, sub numirea de Societatea
pe acțiuni „Nadejda” (Societ. par Ac-
tions Nadejda) conform prezentului statu-
t, modificat conform art. 39 din legă-
re de organizare a Dobrogei-Noi teritoriu-
l anexat și legături comerciale din teritoriul.

Art. 2. — Sediu societății este în ora-
șul Bazzargic.

Art. 3. — Societ. Nadejda va exista
20 de ani din ziua constituirei ei confor-
mat art. 1 din statutul ei.

Dacă își înaintă de expirarea acestui
termen, adunarea generală a aciona-
rilor, poate să hotărască pentru prelungirea
termenului.

Art. 4. — Scopul societății este: a/
să exploateze fabrica sa proprie pentru
fainuri din orașul Bazzargic, care va
mări grâne pe contul său și strean-
pentru consumația locală sau export; b/
să facă comerț cu faină, paine și alte
produse făinoase și grâne; c) să inter-
buințeze prisoanele puterile motrice a ma-
sinelor și atelierelor, în alte întreprinderi;
d) să facă afaceri care vor fi în
legătură strânsă cu industria moșteni-
tului.

CAPITOLUL II

Capital fondator, acțiuni și acionari

Art. 5. — Capitalul fondator al so-
cietății Nadejda este de 200.000 lei de-
plină vîrsaj, și împărțită în 400 acțiuni
a cărui valoare nominală este de 500.000
lei prin subscripție publică.

Art. 6. — Acțiunile sunt fără număr
de portatori, ele sunt închise din cînd
poartă No. curent de la 1 până la 400
și se semnăază de președinte și de ori-
care membru din consiliul de Ad-ție.

Art. 7. — Acionarii exercită drepturi
lor, numai după cum se prevede în
prezentul statut și în codul comercial.

Art. 8. — La mărire capitalului so-
cietății și la înscrisere de acionari noi,
acionarii vecni și privilegiul făcă de
cei noi.

CAPITOLUL III

Administrarea Societății

Art. 9. — Administrarea societății e
încredințată unui consiliu de adminis-
trare și directorului.

Consiliul de administrație se compune
din 5 membri aleși cu voturi secrete
pe trei ani de către adunarea generală
anuală a acionarilor. Membri consiliului
administrativ pot fi aleși.

Când 2 persoane obțin număr
de voturi, alături se socotește același,
care a depus mai multe voturi.

Art. 10. — În timpul mandatului
consiliului de administrație dacă unul
din membri este și se va face loc vacanță,
membru rămas, din consiliul de adminis-
trare împreună cu consiliul de control
procedă conform art. 126 din
legătura cu consiliul de administrație
și de către consiliul de administrație
membru complimentar.

Art. 11. — Consiliul de administrație
alege din sănătatea sa pe președinte și pe
vice președinte. Consiliul tîne ședințe
în todeauna când interesul societății
le cere și cel puțin odată pe lună.

Art. 12. — Hotărârile consiliului de
administrație sunt legale, când pen-
tru ele au votat cel puțin 3 membri.

Toste hotărârile se înseră în regis-
tru de procese-verbale și se semnăază
de către membrii cari au votat hotărârea.

Directorul asiste la ședințele consiliului
de administrație și are vot în
consiliu dacă tot cînd este membru
din consiliu.

Art. 13. — Fiecare membru din consiliul
de administrație e obligat să prezinte
garanția cerută de lege în acțiuni,
de ale Societății, care se vor depozita
în casă societății.

Acțiunile depuse ca garanție de către
membrul consiliului de administrație și
control sunt inaliensibile în cursul man-
datului lor, și pot fi liberate numai după
liberarea membrului de răspunderea lui
către adunarea generală a acionarilor.

Când 2 persoane obțin număr
de voturi, alături se socotește același,
care a depus mai multe voturi.

Art. 14. — Consiliul de administrație
administrează Societatea conform pre-
sentului statut. Dănsu are drepturile
cele mai largi, în privința administrației
intereselor societății și între altele și a
fixarea bugetului administrativ b) forma-
ția bilanțului anual al Societății și il
prezintă adunării anuale pentru aproba-
re c) deschide credite Societății la
diferite banchere Statului sau particula-
re și admite asociații credite clien-
ților săi, d) încheie în numele și comptul
societății ori ce fel de contracte cu terțe
persoane e) reprezintă Societatea înain-
te tuturor instanțelor judecătorilor și
autorităților Comunale și particulare și
admete orice fel de cămpărări de averi
mobile și imobile și efectuează construc-
ții necesare și instalării conform trebun-
ților și dezvoltării lucrărilor societății
poate să delegă drepturile sale oricărui
membru din Consiliul de administrație,
directorului sau în terțe persoane, h) are
dreptul cel mai larg să se folosească
de drepturile ce legătura cu comertul și
numește din sănătatea membrilor săi sau
afara din trăsul pe Director și perso-
nalul celuil și fixează onorariile lor, invi-
tația pe acionari să verifice restul din ca-
pital și să le ceră Societății reclama-
re (Art. 5 al. ult.).

Art. 15. — Membrii Consiliului de ad-
ministrație sunt responsabili de lucra-
riile societății, obiectul de valoare garan-
ție și controlă și aprobă bilanțul anual
liberând de răspundere consiliul de ad-
ministrație și control, și în hotărâri în
cheamile prevăzute în ordinea de zi,
să se pronunță și se hotărăse asociațies.

a) Mărirea și micșorarea capitalului
societății.

b) Contopirea ei cu altă societate.

c) Modificarea statutului.

d) Prelungirea termenului societății.

e) Modificarea scopului societății.

f) Disolvarea societății înainte de
termen.

Art. 16. — Societatea este de drept și
legal angajată prin punerea semnăturilor
scrise sub firme societății tipărită sau
ștampila sau a doi membri din consiliul
de administrație sau a unui membru din
consiliul de administrație și directorul și
procurement, sau numai directorul dacă
pentru aceasta există hotărâre specială
a consiliului de administrație conform
art. 14 lit. g) din statut.

Art. 17. — Ca onorariu fiecare membru
din consiliul de administrație primește
10 lei de ședință.

CAPITOLUL IV

Adunarea generală

Art. 18. — În fiecare an adunarea ge-
nerală alege 3 membri pentru consiliul
de control și 3 membri suplinitori cari
lucră în casă societății conform prescrip-
țiunilor legii comerce.

Art. 19. — În fiecare an adunarea ge-
nerală alege 3 membri pentru consiliul
de control și 3 membri suplinitori cari
lucră în casă societății conform prescrip-
țiunilor legii comerce.

Art. 20. — Fiecare membru din con-
siliul de control e obligat depozita în
Casa societății garanția cerută de legă-
tura.

Art. 21. — Ca onorariu fiecare mem-
bru primește 10 lei de ședință.

CAPITOLUL V

Adunarea generală

Art. 22. — Adunarea generală este
reprezentată tuturor acionarilor.

Art. 23. — Adunările acionarilor sunt
ordinare și extrordinare. Adunările or-
dinare ale acionarilor, se întrunesc de
către Consiliul de administrație cel mai
târziu până la 1 Aprilie, după expira-
rea anului. Adunările extrordinare ale
accionarilor se întrunesc de asociația
de către consiliul de administrație și de
către consiliul de administrație.

Art. 24. — Pe urmării de a adunare se
încheie proces verbal care se semnăază
de către președintele adunării și bîroului
în numele consiliului administrativ și do-
călății membrilor ai bîroului. Bilanțul a
mai pentru timpul 1. iulie 913 până la
31 Decembrie 1913 se va închiși la 31
Decembrie 1914.

nă ea de depositaș pentru a lăsa partea
adunare, acionurile membrilor din consiliul
de administrație și din consiliul de
control, care să fie date în garanție.

Acționarul lipsește și poate prezenta prin
procurator numai de către persoane asocia-
ționate.

P. SAPIRA

Furnisoriul Curții Regale

CONSTANTA. — 17, STRADA CAROL, 17

**RECOMANDĂ MARELE SAU MAGASIN CU
CEASORNICARIE
BIJOUTERIE
SI OPTICA**

ca cel mai bogat sortat din țară Dobrogea

Vinde cel mai etern

Se găsesc măruri de la 50 bani la 2.500 lei bucata

Cadeuri pentru logodne, nunți și botezuri

LA ȘAPIRA

se vând și bilete ale Loteriei Regatului Român

Orice comandă se poate efectua și prin poștă

Prospecte gratis la cerere

ZDROB
POASIN
DE INCRE
EDERE**Onor. Clientelă,**

Servesc în modul cel mai conștientios, valorizând calitatea et. I și săduri garantate și din o populație renumită din Ungaria, împăratul 185 lei, galbenă de Od. Becht, rampoșie multoasă de Cotnari Peters, a. Braghișna. Soiuri negre: Burgoñon, Kaderka, O-

porto, Negru vârtos, Soiuri Chasselas 1000 bucati 2000 lei, Blane, rose, Conciard, Vibert, Toksy, Napoleon, Tămăioșe: (muscat) 200 lei, Lăuse, Ottonei, Muscat Perle de Csaba cel mai înțepător de masă și 300 lei, bun și spătră pentru tăruș. Viță de 2 ani 20% mai scump. Soiuri sătoși în verde 10% mai scump. Comenzile vor fi însoțite cu un acord de 60%.

Servesc și cu pomi sătoși de 3-4 ani, Meri, Cireși, Pruni, Caiș, Cireși, Vișini, Gutui, Persici, Nucl, 1 bucată 1.20-2 lei. Comenzile se vor expedia prin gara Constanța, și se vor adresa în Strada Ion Rădulescu 8, Constanța.

Cu stință, ALEXE SOCOLY

SOCIETATE ANONIMA
CIMENT PORTLAND
și
VAR HIDRAULIC
CERNAVODA (România)
— CAPITAL SOCIAL LEI 2.000.000 —
Producția anuală totală 100.000

Fabrici de CIMENT PORTLAND și Var Hidraulic

Ciment Portland provenind din copiere rotative de cea mai recentă construcție, precum și special și comercial din fabrica Cernavoda, fiind găzduit, de ea mai superioară calea cu autoritățile competente, au fost admise în teste lucrările administrației civile și militare; întrebăriile se răspundă de către stări la lucrările de mare, cum este Construcția Portului Constanța, precum și la toate serviciile hidraulice din județ.

Export în: BULGARIA, RUSIA, TURCIA și SERBIA

Legături directe și extra-rapide cu porturile:

Constantinopol, Smirna și Alexandria

pe pe vapoarele Serviciul Maritim Român

Pentru comenzi și informații se adresa direct reprezentanților generali

D-ii NICOLAE FEHER & C-ia, Soc. în comandită, București, Smârădan 17 sau direcția Societății Cernavoda

BIROU TEHNIC DE INFORMAȚII MECANICE
— Constanta —**Dominilor Agricultori,**

Dorîți să cumpărați orice soi de mașini care le-ați văzut, săi auzit, sau vă închipuți că ar exista? Intrebarea prin scrieră poate fi venită având deosebită completețe: trimiteți în scrieră le 1 bani 15 în mărci pentru informații. În schimb se căpătă de păcălelli și mașini prostă.

Biroul nostru nu are nici o legătură cu nici o casă de mașini.

Va recomanda numai mașinile bune, simple și practice fie din țară, sau străinătate.

Cine întrebă nu se păcălește**O NOUTATE**

Vapoarele și Tinerătoarele Americane sunt minunata economie plăguindu-miș și mare. Tineră mult, curat și sănătos, iar risipe și dispărut, fiind închisă ca o entitate, construcție mai solidă ca cele englezești, fără a întrebăta mai mult de 15 camere pe etaj, mașină și spațiu de pară vaste pe care le face plăină după voiaș, depunând singură mașina pleasă în gîr. Mai este o caleală și fără dușăndă la rate. Posed certificat de mărituirea de la: L. Banciu, R. Mihailescu, Al. Butică, A. Alexandru, L. Nedelcu, N. Bedili, L. Vasilescu și alții. Să vădună o garnitură de la Ch. Panaiteanu mecanic, una de la Gh. Dumitrescu Mangalia și una de la I. Vișărescu Cernavoda. Doritorii de a cumpăra să pot adresa d-lui Christache Panaiteanu, mecanic Plaça Grivita (Cott.) Constanța.

CASINOUL DIN CONSTANȚA**MARI ATRACTIUNI DE SENZATIE****SERBARII DE ZI SI DE NOAPTEA**TEATRU de Comedii românești sub direcția lui DAVILA
TEATRU DE COMEDIE FRANCEZ**Teatrul de Varietăți și Muzc-Hall**

ORCHESTRA de virtuoși din Montecarlo sub direcția lui REYNAUD

• CEI MAI CELEBRI ARTIȘTI DE PE SCENELE EUROPENE •

RESTAURANT, SI TERASE DE CONSUMAȚIUNI

MARI SERBARII FOCURI DE ARTIFICII SPLENDIDE

MEETING DE AVIAȚIUNE

CURSE DE CAI — CURSE DE REGATE
Toate atracțiunile marilor casinourilor din lume**DIMITRIE BĂLĂNESCU**

107 — STRADA CAROL, — 107

MAGAZIN CU FIERARIE

ASORTAT CU

Broaște, lacăte, balamale, sărmă, ciment, var hidraulicovale, menghine, etc.

Specialitate în articole de

Vopsele fir, leturi și englezesti și tot felul de lacuri garantate

BAZAR ENGLEZ
CARP & COSTOVICI

— CONSTANȚA —

No. 6-8, STRADA CAROL I, No. 6-8

Asortat numai cu MARFURI FINE.— Articole de voiaj.— Articole de cuntru dom

— INCĂLTĂMINTE AMERICANĂ —

Salanterie de Lux și Nașteji. — Cruterie de Primul Rang. — Ștife Englezesti

DOBROGEA**SOCIETATE COOPERATIVA**

CAPITAL SOCIAL 100.000 LEI

Constanța, — STRADA CAROL No. 64, — Constanța

FURNIZARE A SERVICIULUI MARITIM ROMÂN SI A CAZINOULUI COMUNAL CONSTANȚA

**COLONIALE, DELICATESE ARTICOLE ORIENTALE
BAUTURI INDIGENE ȘI STREINE**

Serviciul la domiciliu gratuit**Expedițiuni în țară și streinătate****TELEFON****TELEFON**